

 [instagram.com/harmonija_knjige](https://www.instagram.com/harmonija_knjige)
 [facebook.com/harmonija_knjige](https://www.facebook.com/harmonija_knjige)
www.harmonijaknjige.rs

NASLOV ORIGINALA:

Kelly McDaniel

Mother Hunger: How Adult Daughters Can Understand and Heal from Lost Nurturance, Protection, and Guidance

Copyright © 2021 by Kelly McDaniel

Originally published in 2021 by Hay House Inc. USA.

Za izdanje na srpskom jeziku © Publik praktikum 2024

ZA IZDAVAČA:

Marko Sabovljević

UREDNIK:

Marina Sabovljević

PREVOD:

Ivana Tomić

LEKTURA I KOREKTURA:

Veljko Odalović

DIZAJN KORICE:

Siniša Subotić

ŠTAMPA:

Alpha print, Zemun

TIRAŽ:

1.000

IZDAVAČ:

Publik praktikum, imprint Harmonija

Dobrovoljačka 10/I, Zemun

office@publikpraktikum.rs

011/4202 544; 011/4202 545

GODINA IZDANJA:

2024

Sva prava su zadržana. Nijedan deo ove knjige ne sme se kopirati ni prenositi u bilo kom obliku ili bilo kojim sredstvima, elektronskim ili mehaničkim, uključujući foto-kopiranje, snimanje ili bilo koji sistem za skladištenje i pretraživanje informacija, bez pismenog odobrenja izdavača.

KELI MAKDANIJEL

**U POTRAZI
ZA MAJČINOM
LJUBAVLJU**

HARMON**IA**

Recenzije

„Hrabra, osetljiva i klinički intuitivna knjiga, puna mudrosti i isceljenja.“

Erika Komisar, licencirani socijalni radnik, psihoanalitičar, stručnjak za savetovanje roditelja i autorka knjige *Being There: Why Prioritizing Motherhood in the First Three Years Matters*

„Čitala sam *U potrazi za majčinom ljubavlju* kao da je sveti spis – svaka reč mi je otkrivala i rasvetljavala moju najdublju suštinu, za koju sam znala da je tu, ali nisam mogla da je imenujem.

Keli Makdanijel prevela je najopipljiviji, najsnažniji i najupečatljiviji otisak majke na čerku, koji ima moć da nas izleči u realnom vremenu, istovremeno lečeći i naše pretke i naše potomke. Iskreno, ne sećam se kada me je nešto pogodilo kao *U potrazi za majčinom ljubavlju*. Ako vas ova knjiga privlači – verujte joj!“

Nensi Levin, autorka knjige *Postavite granice*

„*U potrazi za majčinom ljubavlju* je iskreno saosećajno, promišljeno i naučnim činjenicama potkrepljeno putovanje ka uvidu u naše otvorene rane nezadovoljenih potreba. Gracioznom jasnoćom Keli Makdanijel vodi čitaoca kroz svest o uticaju majčinske nege, zaštite i brige o razvoju deteta i budi saosećanje prema zamenama koje tražimo kada nam potrebe nisu zadovoljene. Keli maestralno opisuje korake do isceljenja i poziva čitaoca da u svom srcu nađe snage za rast i nadu. Ova knjiga je moćan izvor!“

Džena Rimerzma, licencirani savetnik, autorka bestselera *Altogether You: Experiencing personal and spiritual transformation with Internal Family Systems therapy*, osnivač i direktor Centra za isceljenje međuljudskih odnosa u Atlanti

„Zahvaljujući svom tridesetogodišnjem proučavanju ženskih studija, uz višedecenijsko iskustvo u lečenju žena sa problemima afektivne vezanosti, Makdanijel je nenadmašno kvalifikovana za pisanje ove knjige. Sveobuhvatno, jasno i duboko saosećajno, *U potrazi za majčinom ljubavlju* je ljubavno pismo ženama koje traže dom.“

Dr Aleksandra Katehakis, autorka knjige *Sex Addiction as Affect Dysregulation: A Neurobiologically Informed Holistic Treatment*

„Žene često misle da su nepopravljivo ranjene ili da im nešto nedostaje ako ne osećaju sigurnost, povezanost ili безусловnu ljubav majke, koja im je potrebna. Keli Makdanijel je stručnjak u objašnjavanju kako te nezadovoljene potrebe kod žena izazivaju glad za majkom. Autorka objašnjava tipično ponovno proživljavanje traume koje izaziva nisko samopouzdanje, zavisnosti, uključujući i zavisnost od ljubavi i seksa,

kao i rane, koje se otvaraju zbog teškoća sa uspostavljanjem primarnih veza. *U potrazi za majčinom ljubavlju* je mapa puta koja će vam pomoći da popravite osećaj za sebe i naučite da iscelite najosnovniju potrebu da zavolite sebe. Kroz taj proces Keli vas vodi korak po korak i uči vas šta vam je sve potrebno da biste pružili sebi ljubav za koju niste ni znali da je zaslužujete.”

Kerol Jirgensen Šits, licencirani klinički socijalni radnik, anketar potrošača o korisničkom iskustvu, sertifikovani inspektor kvaliteta i saobraznosti sa standardima, koautorka knjige *Transformations: A Women's Journey of Self Discovery, Help Her Heal: An Empathy Workbook for Sex Addicts to Help their Partners Heal* i *Unleashing Your Power: Moving Through the Trauma of Partner Betrayal*

„*U potrazi za majčinom ljubavlju* autorke Keli Makdanijel izmamiće uzdahe olakšanja ćerki širom sveta zato što će napokon dobiti reči da opišu bolan gubitak koji ih proganja u svim segmentima života i međuljudskih odnosa. Zahvaljujući saosećajnom razumevanju neverovatnih izazova sa kojima se suočavaju sve majke dok se trude da uspešno izvršavaju sve zadatke majčinstva, knjiga *U potrazi za majčinom ljubavlju* daje nam neophodan ključ za skrivene uticaje neuspešnog majčinstva i oslonac na putu ka izlečenju i celovitosti.”

Mišel Mejs, pravnica, sertifikovana terapeutkinja za savetovanje zavisnika od seksa, osnivač bloga *PartnerHope* i *Centra za oporavak međuljudskih odnosa* (*Center for Relational Recovery*)

„Ova knjiga je nezaobilazno štivo. Keli Makdanijel vešto vodi čitaoca kroz delikatan, a često i opasan teren trauma afektivne vezanosti. Bez i najmanjeg nagoveštaja svaljivanja krivice na roditelje i bez osuđivanja, Makdanijel saosećajno pruža podatke neophodne za tu, često zanemarenu, temu.”

Brit Frank, viši socijalni radnik, sertifikovani specijalista, klinički socijalni radnik, licencirani psihoterapeut i specijalista za traume

SADRŽAJ

PREDGOVOR	9
UVOD	13
Prvo poglavlje	
ŠTA JE GLAD ZA MAJKOM	17
Drugo poglavlje	
TEORIJA AFEKTIVNE VEZANOSTI I GLAD ZA MAJKOM	37
Treće poglavlje	
NEGA	52
Četvrto poglavlje	
SUROGAT UTEHA	66
Peto poglavlje	
TOKSIČNE VODE	81
Šesto poglavlje	
ZAŠTITA	90
Sedmo poglavlje	
UZORI	117
Osmo poglavlje	
GLAD ZA MAJKOM TREĆEG STEPENA	131
Deveto poglavlje	
ISCELJENJE GLADI ZA MAJKOM	156
Deseto poglavlje	
MAJČINSTVO I GLAD ZA MAJKOM	181
ZAKLJUČAK	188

PREDGOVOR

Majka mi je umrla kad sam imala osamnaest godina. Bila sam brucoš na *Koledžu slobodnih veština* u Vermontu. Deset godina kasnije napisala sam joj pismo, kao što sam činila svake godine na dan godišnjice njene smrti. „Draga mama”, napisala sam. „Mrtva si već deset godina.” Već plačem, niz obraze mi se slivaju suze, vrele i sjajne.

„Ovo pismo razlikovaće se od prethodnih”, napisala sam. „Situacija se promenila. Trebalo mi je deset godina da se konačno posvetim sebi. Nikad nisam shvatila koliko sam u stvari mrzela sebe. Koliko sam se plašila sebe. Poslednja godina bila je naročito teška i veličanstveno isceljujuća. Sada sam sama. Potpuno sama. Nema više alkohola, nema momaka, nema samodestrukcije, nema sakrivanja od patnje. Samo ja, ovde i sama. I dalje mi mnogo nedostaješ. Deset godina mi izgleda kao večnost. Više nisam devojčica kao nekad... Devojčica koja je imala majku.

Ne želim to više da radim. Da opsesivno razmišljam o tvojoj smrti. Ne želim da mi se ceo život vrti oko tebe. Zahvalna sam, neizmerno zahvalna što me je gubitak pretvorio u osobu kakva sam sada, ali ne želim više da mi se život svodi na to.

Ne želim više da budem grozna prema sebi. Ne želim da se krijem. Ne želim da očajavam, ne želim da budem usamljena, niti puna mržnje. Želim da jurim napred. Želim da zbacim sa sebe težak teret tog gubitka. Hoću samo da ga skinem sa sebe, kao kad otopli i skinem kaput. Umorna sam od svega ovoga. Samo želim da budem ono što jesam. Da bih to uspela, moram da te pustim.

Mislim da ću možda, samo možda, u tom otpuštanju, u odustajanju od pokušaja da te zadržim, konačno naći mir. Još ga nisam našla, mama. Patim sve vreme, svih ovih deset godina. Boli me... Neću više da patim... Ali, mama... I ti moraš da pustiš mene.

Voli te tvoja jedina ćerka, Kler”

Teško mi je da ponovo čitam to pismo, čak i sada, dvadeset pet godina posle njene smrti. Srce mi se cepa zbog osobe koja sam tada bila. Srce mi se cepa i zbog moje mame, koja nikad ne bi želela da ovoliko patim.

Tri godine nakon tog pisma rodila sam prvo dete – ćerku. U prvim nedeljama i mesecima sedela sam u njenoj sobi, držala je u naručju i plakala. Svekrva se plašila da patim od postporođajne depresije. Ne seća se da je ikad toliko plakala posle porođaja. To mi je rekla.

Nije to bila postporođajna depresija. Bilo je to suočavanje sa svešću da nisam pustila svoju majku i da je nikad neću pustiti. I da ni ne moram. Dok sam držala svoju ćerku, shvatila sam da mi mama toliko nedostaje baš zbog te primalne veze majke i ćerke. Shvatila sam da su ta ljubav i ta veza toliko snažne da nijedna žena nikad ne bi mogla da porekne njihovo prisustvo, niti njihov nedostatak.

Sada sam psihoterapeut, specijalista za tugu sa iskustvom dužim od decenije. Sedela sam sa stotinama, možda i sa hiljadama žena dok su oplakivale gubitak majke. Zastrašujuća dubina osećanja koja nas obuzimaju zbog odsustva majke i dalje me iznenađuju. Bez obzira na to da li je žena izgubila majku zbog smrti ili napuštanja u bilo kom obliku, toga će se sećati do kraja života.

Kada mi je Keli Makdanijel rekla da će naslov knjige biti *U potrazi za majčinom ljubavlju*, odmah sam shvatila da će to štivo promeniti život svake čitateljke. Iako su o gubitku napisane brojne knjige, neke i o gubitku majke, niko do sada nije toliko jezgrovito opisao žudnju za majkom.

U svom terapeutskom radu uočavam mnoge verzije gubitka majke. Srećem žene koje su nedavno izgubile majku, kao i one koje su je izgubile pre više decenija. Upoznajem žene koje su izgubile majku zbog raka, samoubistva, ubistva, nesreće i bolesti. Viđam i žene čije su majke žive, ali za svoje ćerke su izgubljene zbog napuštanja, zavisnosti, gubitka pamćenja, mentalnih bolesti i drugih razloga. Neki gubici su traumatičniji od drugih, ali žudnja koja potiče od gubitka zajednička je za sve. Glad za majkom, koju te žene nose u sebi, oblikuje ih na trajne i jedinstvene načine – o kojima Keli piše u ovoj zaista hrabroj knjizi.

U mojim očima, najvažniji Kelin zadatak jeste da potvrdi koliko je gubitak majke traumatično iskustvo. Od svojih klijentkinja najčešće čujem: „Ne mogu da verujem da me to i dalje muči.” Ipak, kao

što nam Keli pokazuje, žudnja za majkom ne utiče na žene samo toliko da zbog nje pate doživotno, već svoju patnju prenose i na sledeću generaciju.

Autorka ne priznaje samo da je uticaj gubitka majke ogroman, već nam ostavlja rešenja i putokaze za izlečenje u svojoj knjizi, čiji će se rastući uticaj preneti na godine koje dolaze.

Bilo mi je potrebno mnogo vremena da oprostim sebi što me je majčina smrt teško pogodila, ali mnoge žene ne mogu da se otrgnu od boli zbog majčinog gubitka ili donekle uspeju u tome, nakon višegodišnjeg mukotrpnog rada na sebi. Kelina knjiga će to zauvek promeniti. Knjiga *U potrazi za majčinom ljubavlju* sada je zakoračila u svet, spremna da je otkriju žene kojima je najpotrebnija. Zbog toga mi je pao kamen sa srca i u meni se rasplamsala nada da je izlečenje moguće.

Ako bih sada ponovo pisala pismo majci, rekla bih joj da nisam zaboravila na nju sve ove godine, da nikad nisam prestala da je volim, ali i da sam se, uprkos tome, pomirila sa svojim životom. Nadam se da će to važiti i za sve čitateljke ove knjige.

Kler Bidvel Smit, licencirani profesionalni klinički savetnik i koautorka knjige *Anxiety: The Missing Stage of Grief*

UVOD

U svojim divno napisanim memoarima *Our Lady of Perpetual Hunger*, Lisa Donovan piše:

„Toliko tuđeg bola nosimo u sebi sve mi žene u mojoj porodici. Patnja je kao dodatni organ, oštećena srčana komora, koji niko od nas ne može da aktivira i koji nam blokira normalan rad srca, kakav imaju drugi.”

Autorka piše o patnji, „oštećenoj srčanoj komori”, koju neke ćerke nasleđuju od svoje majke. Dok sam pisala knjigu, koju sada držite u rukama, njene reči su mi bile lek za dušu, priznanje da od svojih predaka nasleđujemo tugu. Teško je pričati i pisati o toj temi. Teško je znati za nju.

Gotovo dve godine nisam radila na ovom rukopisu – delimično i zato što su me ljudi stalno podsećali na to da ne žele da se bave ovim problemom, a delimično i zato što je jednostavno teško. Stalno sam pitala sebe: *Zašto to radiš?* Ipak, nastavila sam samo zbog jednog razloga – volela bih da sam ovu knjigu imala u mladosti.

Rođena u dinamičnoj naslednoj liniji žena koje su odgajale decu najbolje što su umele, imam bolnu prošlost, kao i mnoge od vas. Iako imam belu kožu, moćno obrazovanje i druge olakšice, privilegovan život ne može da zaštiti nikoga od gladi za majkom.

Moja prabaka po majci napustila je moju baku još kao devojčicu. Povala je svoju drugu ćerku sa sobom i otišla iz grada da bi živela sa svojim novim muškarcem, jednim od pet bivših muževa. Ostavljena devojčica je odrasla i postala moja baka.

Očajnički sam volela baku. Posećivali smo je samo jednom godišnje, ali ti zajednički trenuci za mene su bili čarobni. Mama je nije baš obožavala. Bez sumnje, baka je zbog napuštanja ostala gladna nečega što moja majka nije mogla da joj pruži. Sigurno je bilo teško

biti ćerka ostavljene devojčice. Ne znam detalje jer se moja majka slabo sećala detinjstva i nije volela da priča o tome.

Sve dok nisam daleko odmakla na svom putu majčinstva i karijere, nisam razumela glad za majkom. Ipak, čak i u ranom detinjstvu znala sam da nešto nije u redu u mojoj porodici. Zahvaljujući osvrtnju unazad i kliničkoj perspektivi, više ne verujem da bi mi dodatne informacije pomogle u vreme kada je majka još brinula o meni – previše sam se trudila da budem dobra ćerka. Previše sam se trudila da preživim. Srećom, nedugo nakon svog dvadesetog rođendana naišla sam na kurseve ženskih studija, gde sam stekla relevantne uvide, koji su mi otvorili oči i obogatili me rečima za imevanje gladi za majkom. Dvadeset godina kasnije objavila sam svoju prvu knjigu *Ready to Heal*, u kojoj sam prvi put prepoznala glad za majkom kao koren adiktivne ljubavi. Od tada pomažem ženama da shvate i izleče patnju zbog neuspešne rane vezanosti. *U potrazi za majčinom ljubavlju* predstavlja zbirku mudrosti prikupljenih iz prethodne tri decenije istraživanja, prakse i učenja. To je moje pismo vama – pismo jedne ćerke drugoj ćerki – o životu sa patnjom, koja je delimično biološka, delimično psihička, delimično kulturološka, a delimično duhovna.

Uprkos različitim pričama, otkrila sam da svaka žena koja oseća glad za majkom žudi za istim – za određenom osobinom ljubavi – za brižnom, bezbednom, inspirativnom ljubavlju, za ljubavlju koju doživljavamo kao majčinsku ljubav. Ta nam je ljubav potrebna za siguran početak života. To je безусловna ljubav koju nijedna romantična veza, nijedno prijateljstvo, nijedna rođendanska torta ne mogu da zamene.

Mnogi osećaju da ta jedinstvena ljubav može da potiče i od očeva. Iako je jasno da ćerke brižnih, nežnih očeva imaju mnoge prednosti, očevi ne mogu da zamene majku. Glad za majkom nije odbacivanje značaja očeva, niti drugih primarnih negovatelja. Glad za majkom nije ni optuživanje majki zbog onoga što nisu mogle da pruže svojim ćerkama. Glad za majkom je sistem koji vam pomaže da prepoznate suštinske elemente majčinske brige kako biste prepoznali šta vam je uskraćeno i potražili ono što vam treba.

U ovoj knjizi istražićemo zašto osećate glad za majkom i šta da uradite u vezi sa tim. Dok čitate ove stranice i suočavate se sa otkrićima, isceljujuća moć prepoznavanja neće vam prijati u svakom trenutku, ali na kraju će vam osvežiti nadu i obnoviti energiju.

Budite sigurni da glad za majkom možete isceliti bez fizičkog pristupa svoje majke, pa čak i ako ne prepoznajete svoju patnju. Glad za majkom ne znači da vi želite da budete majka, niti da morate da budete blizu majke. Glad za majkom može vas mučiti bez obzira na to da li su u vašem odgajanju učestvovali majka, usvojiteljka, hraniteljka, otac, dve majke, dva oca, samohrana majka ili brojni negovatelji. Glad za majkom nije toliko povezana sa osobama koje su vas odgajile koliko je povezana sa vašim razvojnim potrebama, nezadovoljenim u vašem formativnom uzrastu. Glad za majkom je čežnja sa kojom živite – žudnja za određenom osobinom ljubavi.

Naredna poglavlja organizovana su da vam pruže nežnu podršku. U prvom poglavlju definišemo glad za majkom i tu će vam odmah biti lakše. U nastavku knjige detaljno ćete pročitati o tri suštinska elementa majčinske ljubavi. Počinjemo od majčinskog elementa nege i učimo od životinja, zatim razgovaramo o stilovima afektivne vezanosti i, na kraju, posvećujemo se komplikovanim odnosima prema hrani i seksu, koji predstavljaju činioce gladi za majkom.

Odatle ćemo preći na drugi suštinski element majčinske ljubavi – zaštitu. Pregled turbulentnih kulturoloških sila na štetu žena probudiće saosećanje i uvid u razloge zbog kojih mnoge žene imaju simptome gladi za majkom. Istinita priča o „prljavom Džonu” ilustruje tragediju koja nastaje kada majka ne može da zaštititi ćerku i ilustruje strah utkan u žensko biće.

Zatim ćemo istražiti i treći suštinski element – majčinski model – i videti kako majka inspiriše ćerku. Nakon toga, kako se bližimo kraju knjige, govorićemo o gladi za majkom trećeg stepena, relacionoj opekotini trećeg stepena koja može razoriti život žene, kao što je bio slučaj sa Džudi Garland i Edit Pjaf. Na kraju, proučićemo patnju utkanu u glad za majkom.

Glad za majkom dolazi u različitim oblicima, među kojima su neki teži od drugih, tako da put izlečenja za svaku ženu vodi kroz drugačiji pejzaž. Neke majke nisu više među živima, pa će se put izlečenja njihovih ćerki razlikovati od puta izlečenja čitateljki koje još imaju majku. Bez obzira na to da li vam je majka živa ili ne, da biste se izlečili, morate zameniti ono što ste izgubili u ranom detinjstvu. Neće sve ideje iz ove knjige odgovarati vašem iskustvu ćerke. Ipak, negde u ovim poglavljima možda ćete naći prave reči za bol koja vas opseđa. Kada patnju pretočite u reči, svežina uvida usmeriće vaš urođeni proces izlečenja.

Iako je vaše izlečenje jedinstveno, postoje određeni zajednički predznaci isceljenja koje možete očekivati – pojačana afektivna sigurnost, lakše donošenje odluka, smanjenje anksioznosti i razumevanje ličnog stila afektivne vezanosti. U ovoj knjizi naći ćete saosećanje prema svojim izborima (čak i prema onima zbog kojih se najviše kajete), lakše ćete birati ljubazne prijatelje i partnere koji vas poštuju. Ako imate decu, osetićete da im lakše iskazujete ljubav.

Glad za majkom nije retka pojava. Ipak, ako je ne imenujemo, ostaće skrivena u tajnosti i zatrpana stidom. Ako dozvolite sebi da učite i govorite o toj povredi afektivne vezanosti, radikalno i hrabro zakoračićete prema ljubavi kakva vam treba.

Ako ste i vi majka, možda ćete pasti u iskušenje da ovu knjigu čitate kao uputstvo za majčinstvo ili da ponovo razmislite o nečemu zbog čega žalite. Pokušajte da to izbegnete. *Molim vas, čitajte ovu knjigu kao ćerka.* Cilj ove knjige je da naučite šta vam je nedostajalo tokom razvoja, kako biste oporavili nežne delove svoje duše koje ste žrtvovali da biste zaslužili ljubav majke ili da biste preživeli u njenom odsustvu. Dok sastavljate deliće slagalice svoje životne priče u ulozi ćerke, naći ćete nove izvore za negu, zaštitu i modele koji su vam bili uskraćeni. Suočavanje sa celoživotnom patnjom otvara vam mogućnosti za radost i povezivanje.

Dok formirate novu svesnost, moja srdačna podrška je uz vas, na stranama pred vama.

ŠTA JE GLAD ZA MAJKOM

Kada bi postojao opis posla za majku, glasio bi ovako:

Idealna kandidatkinja mora pokazati zavidan nivo inicijative, sposobnost da se poveže sa novim, ranjivim ljudskim bićem tako što će ga tešiti, nosati, hraniti i spremno odgovarati na njegove neverbalne zahteve. Treba da zaštiti to ljudsko biće od spoljašnjih pretnji i da aktivno učestvuje u njegovom obrazovnom, duhovnom i društvenom razvoju. Kandidatkinja mora da bude podjednako nežna i snažna, ali istovremeno i smirena pod pritiskom. I da postavlja zdrave granice. Plate nema.

Zašto bi se iko prijavio za taj posao? Zahtevan je, često ne dobijate nikakvu zahvalnost, a nije ni plaćen. Posao majke je impresivan. Izolacija, finansijski stres i rodna diskriminacija otežavaju ogromne odgovornosti, povezane sa negom i zaštitom novorođenčeta, ali i kasnije, sa prolaskom deteta kroz složene faze ljudskog razvoja. Pored toga, zadaci majke i majčinstvo previše su romantizovani (ili dramtizovani), zbog čega je svako opisivanje stvarnosti kao nečega manjeg od božanskog iskustva (ili užasnog tereta) pravi tabu. Oba ta ekstrema brišu sve kompleksnosti majčinstva. Kada žena oseća da „manje vredi” zato što je prednost dala majčinstvu u odnosu na druge vrste posla ili trpi društvenu osudu zato što je svoje karijerne aspiracije trenutno ostavila po strani, nešto ozbiljno nije u redu sa našim kolektivnim razmišljanjem.

Majčinska ljubav je naš prvi doživljaj ljubavi, a majčinska nega, koju dobijamo, prenosi nam informacije o tome kako treba da

doživljavamo sebe. Majčinstvo je najvažniji ljudski poduhvat. Ipak, kad pokušavamo da definišemo šta čini dobru majku, teško nalazimo prave reči. Nemamo tačnu, univerzalnu definiciju *majke*, niti *majčinstva*.

Kada sam potražila reč *majčinstvo*¹ u *Kembričkom rečniku*, naišla sam na sledeće objašnjenje: „Majčinstvo je proces negovanja dece onako kako to čini majka.” Merijam-Vebster definiše majčinstvo kao „rađanje deteta iz materice”. Te definicije ne daju nam ništa konkretno; iz njih zaključujemo da je majčinstvo jednostavno i urođeno ženama.

Kako bih pomogla ženama da iscele glad za majkom, bila mi je potrebna radna definicija majčinstva. Godinama sam slušala odrasle žene slomljenog srca i podrobno istraživala teoriju afektivne vezanosti da bih osmislila sistem koji može da ih povede u proces isceljenja. Otkrila sam da majčinstvo podrazumeva tri nezaobilazna elementa – negu, zaštitu i model. Prva dva elementa, nega i zaštita, zadovoljavaju najprimitivnije potrebe novorođenčeta u odnosu na majku. Treći element, model, dolazi kasnije. Ako smo lišeni jednog ili više elemenata koji čine razvojne potrebe, u zreloom dobu suočavamo se sa simptomima nesigurnog stila afektivne vezanosti. Na primer, ako nam je uskraćena rana majčinska nega, odrastamo gladni dodira i osećanja da negde pripadamo. Bez rane majčinske zaštite, neprekidno smo napeti i uplašeni. Ako nismo imale majčinski model, nećemo imati ni unutrašnji kompas koji usmerava naše izbore. To su simptomi gladi sa majkom.

Možda vam glad za majkom može zvučati kao izgovor da okrivite majku za svoje probleme, ali nije tako. U stvari, potpuno je suprotno od toga. Kad shvatimo da nas majka voli najbolje što može i na jedini njoj poznat način, nema mesta za optuživanje. Majka detetu može dati samo ono što i sama poseduje.

Glad za majkom potiče od međugeneracijskog nasleđa odrastanja u kulturi koja favorizuje muškarce, muževne osobine i nezavisnost, istovremeno osporavajući vrednost žena, ženstvenih osobina i međusobne zavisnosti. Ako ostavimo po strani optuživanje majke ili tendenciju da sveobuhvatno generalizujemo žene koje se trude da usklade karijeru i porodični život, naše kolektivno razumevanje gladi za majkom moglo bi nas nadahnuti da podržimo žene u pripremi za majčinstvo. Na kraju krajeva, na duge staze, svi imaju koristi od majčinske nege, zaštite i majčinskog modela.

---

¹ Engl.: *mothering*. (Prim. prev.)